

Jarosław Zieliński, Sekretarz Stanu Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji 02-591 Warszawa ul.
Stefana Batorego 5

Warszawa, 2018-07-05

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
KANCELARIA SEJMU

BMP-0713-1-118/2018

Odpowiedź na interpelację nr 22497

odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 22497

W załączeniu uprzejmie przekazuję odpowiedź Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na interpelację numer 22497.

Załączniki:

1. ODP. NA INT. NR 22497.DOC

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu Data złożenia podpisu:

2018-07-24T14:09:52Z

Podpis elektroniczny

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację numer 22497 Posła na Sejm RP Pana Tomasza Jaskóły w sprawie *tw. ustawy dezubekizacyjnej* przedstawiam, co następuje.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin* (Dz. U. poz. 2270), zwanej dalej *ustawą dezubekizacyjną*, organ emerytalny został zobowiązany do ponownego ustalenia wysokości świadczeń funkcjonariuszom, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. *o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin* (Dz. U. z 2018 r. poz. 132, z późn. zm.), zwanej dalej *ustawą*.

Za służbę na rzecz totalitarnego państwa, w myśl art. 13b *ustawy* uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r. w cywilnych i wojskowych instytucjach oraz formacjach wymienionych w ust. 1 tego przepisu prawa. Za służbę na rzecz totalitarnego państwa ustawodawca uznał również służbę na etatach określonych w art. 13b ust. 2 pkt 1 *ustawy* oraz okresy, o których mowa odpowiednio w art. 13b ust. 2 pkt 2 i 3 *ustawy*.

Stosownie do art. 13a ust. 1 *ustawy* na wniosek organu emerytalnego Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (dalej IPN) sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b *ustawy*.

Informacja o przebiegu służby na rzecz totalitarnego państwa zawiera:

- 1) dane osobowe funkcjonariusza tj.: imiona, nazwisko, nazwisko rodowe, imię ojca oraz datę urodzenia;

- 2) wskazanie okresów służby na rzecz totalitarnego państwa, o których mowa w art. 13b *ustawy* oraz
- 3) informację czy z dokumentów zgromadzonych w archiwach IPN wynika, że funkcjonariusz w tym okresie, bez wiedzy przełożonych, podjął współpracę i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Po otrzymaniu z IPN informacji o przebiegu służby na rzecz totalitarnego państwa, organ emerytalny jest zobowiązany do ponownego ustalenia w drodze decyzji wysokości emerytury, renty inwalidzkiej i renty rodzinnej odpowiednio na podstawie art. 15c, art. 22a i art. 24a *ustawy*. Należy nadmienić, że Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 9 grudnia 2011 r. (sygn. akt II UZP 10/11) wskazał, że „*organ emerytalny został związany treścią wystawionej przez IPN informacji o przebiegu służby danego funkcjonariusza*”. Organ emerytalny decyzje o ponownym ustaleniu wysokości świadczeń opiera więc na treści informacji nadesłanej przez IPN.

W tym miejscu warto zauważyć, że katalog zawarty w przywołanym powyżej art. 13b *ustawy* został stworzony przez IPN w oparciu o opracowania naukowe i dokumenty historyczne dostępne w jego archiwach. Nie bez przyczyny więc ustawa wskazuje, że na wniosek organu emerytalnego IPN sporządza informację o przebiegu służby.

Ponadto należy zauważyć, że formalne pozostawanie funkcjonariuszem określonej formacji nie ma co do zasady przesądzającego znaczenia dla stosowania *ustawy* (za wyjątkiem formacji określonych w art. 13b ust. 1 *ustawy*, np. jednostek Milicji Obywatelskiej w okresie do dnia 14 grudnia 1954 r.). Istotnym jest bowiem podmiot, w którym pełniono służbę (z uwzględnieniem przekształceń organizacyjnych) oraz charakter działań tego podmiotu, co niekiedy może wymagać ustaleń historycznych. Z tego też względu powyższe powinno być uwzględnione przy stosownej weryfikacji, w trybie ustawowym, konkretnych osób przez IPN.

Podsumowując dotychczasowe informacje trzeba wskazać, że *ustawa dezubekizacyjna* dotyczy funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa. Ustawodawca enumeratywnie wskazał w art. 13b *ustawy*, co należy uznać za służbę na rzecz totalitarnego państwa. Zatem jeżeli sportowcy czy też olimpijczycy, którzy pozostawali na etatach przynależnych funkcjonariuszom, pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b *ustawy*, co zostało wykazane w informacji Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ich świadczenia podlegały ponownemu ustaleniu na podstawie przepisów *ustawy dezubekizacyjnej*.

Od decyzji organu emerytalnego przysługuje świadczeniobiorcom odwołanie do sądu, który rozpatrując odwołanie może dokonać odmiennej interpretacji przepisów, bowiem informacje o przebiegu służby wydane przez IPN nie są wiążące w postępowaniu sądowym. Sądy posiadają uprawnienia do własnych ustaleń faktycznych i oceny prawnej, co zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy i Trybunał Konstytucyjny, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 stycznia 2012 r. o sygn. akt K 36/09 wskazał, że „*Jeśli decyzja organu emerytalnego*

zostanie zaskarżona, to o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL można dopiero mówić po przeprowadzeniu stosownego postępowania przed sądem powszechnym. Należy podkreślić, że sąd powszechny nie ogranicza się w takim wypadku do kontroli decyzji organu emerytalnego z punktu widzenia jej legalności, jak ma to miejsce w przypadku kontroli dokonywanej przez sąd administracyjny. Wręcz przeciwnie - sąd powszechny rozstrzyga merytorycznie co do istoty sprawy. Nie ulega więc wątpliwości, że w toku postępowania sądowego, z zastosowaniem wszelkich środków dowodowych, może nastąpić także weryfikacja informacji, o której mowa w art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Dla oceny przez sąd zasadności obniżenia świadczenia emerytalnego byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL nieodzowne jest ustalenie stanu faktycznego mającego bezpośredni wpływ na ponowne ustalenie przez organ emerytalny świadczeń w tym zakresie. Sąd powszechny ma zatem obowiązek oceny całego materiału dowodowego łącznie z treścią informacji IPN. W razie uwzględnienia odwołania sąd orzeka bowiem co do istoty sprawy, zmieniając zaskarżoną decyzję w całości lub w części.”

Z poważaniem

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Biuro Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.